

Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 1221 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâiyhası, Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/758)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayn : 71/2718

9 . IF . 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 1221 sayılı Kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesi hakkında Adalet Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 . II . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâiyhalarının sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂİYHASI

Memleketimizde beliren iktisadi ve içtimai sahalardaki terakki ve inkişafalara muvazi olarak, mahkeme ve adalet dairelerinin gittikçe muazzam miktarda artan dâva ve iş adedi ile mütenasiben Temyiz Mahkemesi işleri de seneden seneye ehemmiyetli miktarda çoğalmaktadır. Nitekim 1948 senesinde Temyiz Mahkemesine intikal eden dâva adedi 117 661 olduğu halde bu miktar 1949 senesi içinde 130 762 ye yükselmiş ve bu yüksek mahkemenin geceli gündüzlü gayret ve faaliyetine rağmen bunlardan 15 373 ünün gelecek seneye devrine zaruret hâsıl olmuştur. 1950 senesinde neşredilen 5677 sayılı Kanunla birçok dâvalar affa uğramış olmasına rağmen bu sene içinde dahi Temyiz Mahkemesine gelen dâva miktarı 123 547 yi, 1952 senesi içinde de 149 444 ü bulmuş ve bundan yine 28 420 sinin 1953 senesine devri mecburiyeti hâsıl olmuştur. 1953 senesinde Temyiz Mahkemesi Hukuk Dairelerine 94 262 ve Ceza Dairelerine 70 175 dâva dosyası olmak üzere ceman 164 437 dosya intikal etmiş bulunmaktadır.

Temyiz Mahkemesinin, beşer takati fevkında gösterdiği faaliyete rağmen bu muazzam iş yekûnu karşısında, asıl vazifesi olan içtihat tesis vazifesini yapmadığı gibi tetkikına imkân bulunamıyarak gelecek senelere devredilen dosyalar dolayısıyla mütemedi şikâyetler ve sızlanmalara da muhatap olmaktadır.

Adalet Bütçesinin, Bütçe Komisyonunda müzakeresi sırasında mebuslarımız bu noktalara haklı bir surette temas ederek Temyiz Mahkemesi kadrosunun genişletilmesi lüzumunu üzerinde ittifakla durdukları gibi Bütçe Komisyonu raportörleri tarafından hazırlanmış olan raporda da bu ihtiyaca ayrıca ve ehemmiyetle işaret edilmiştir.

Temyiz Mahkemesindeki işleri normal bir hadde indirebilmek ve seneden seneye devrine mecburiyet hâsıl olan dosya adedini azaltabilmek için bu yüksek mahkemenin kadrosunun takviyesinden başka bir çare bulunamamış ve buna imkân verebilmek için de 1221 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde bir tadil yapılarak ihtiyat âza adedinin ihtiyaca göre çoğaltılabilmesini teminen bu tasarı hazırlanmış ve buna muvazi olarak Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetveliyle tadil ve eklerinin Adalet Vekâleti kıs-

mmnda değişiklik yapılması hakkında tanzim edilmiş olan cetvele 12 Temyiz âzalığı 8 başkâtip kadrosu ilâve edilmiştir.

Gerek bu ve gerek mevzuubahis cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki lâyihasının, bir an evvel çıkarılarak yürürlüğe konulması kendini şiddetle hissettirip ihtiyacın kısmen de olsa giderilmesini intağ etmiş olacaktır.

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Esas No. 1/758
Karar No. 29

10 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Adalet Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 21 . 2 . 1954 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulmasına karar verilen (Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 1221 sayılı Kanunun 2 nei maddesinin değiştirilmesi hakkında) ki kanunun lâyihası komisyonumuza havale buyurulmakla Adalet Vekâleti Mümessili hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Temyiz Mahkemesinin; Halen çok mahmul olan işlerini normal bir hadde indirebilmek ve seneden seneye devredilmek mecburiyeti hâsıl olan dosya adedini azaltmak için yeni kadrolarla takviye edilmesini ve buna imkân verebilmek için de 1221 sayılı Kanunun 2 nei maddesinde değişiklik yapılması gerekli mucip sebepleri ile işbu lâyihasın Yüksek Meclise sevkedildiği anlaşıldı.

Komisyonumuz; günün ihtiyacına kısmen olsun cevap vereceği tabii olan lâyihasın aynen kabulüne ittifakla ve ayrıca Yüksek Umumi

Heyette öncelik ve ivedilikle görüşülmesinin de muvafık olacağına karar vermiştir.

Havalesi gereğince Bütçe komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
İzmir	Manisa	
H. Özyörük	Ş. Eręin	
Balıkesir	Amasya	Ankara
M. Erkuyumcu	İ. Olgaç	O. T. İltekin
Ankara	Aydın	Aydın
Hâmid Ş. İnce	N. Geveci	C. Ülkü
Çanakkale	Çoruh	Erzurum
N. Kirışcioğlu	M. Güney	Enver Karan
Gaziantep	İstanbul	Kayseri
G. Kınoęlu	A. Moshos	Y. Z. Turgut
Konya	Konya	Kütahya
H. Aydınmer	M. Obuz	S. S. Nasuhoęlu
Maraş	Tokad	Tokad
M. Özsoy	H. Ökeren	M. Önal
	Yozgad	
	N. Ü. Alcala	

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/758
Karar No. 114

18. II. 1954

Yüksek Reisliğe

Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 1221 sayılı Kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesi hakkında Adalet Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 8.II.1954 tarihli ve 71/2718 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Adalet Komisyonu raporu ile birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla Adalet ve Maliye vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde de arz ve izah edildiği üzere; Temyiz Mahkemesinin çok yükümlü olan işlerinin mehmaemken tahfifini temin maksadını istihdaf eden diğer bir lâyiha ile 12 Temyiz Mahkemesi âzalığı kadrosu ihdas ve kabul edilmiş olduğundan, Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair olan 1221 sayılı Kanunun ikinci maddesinde de buna muvazi bir tadil yapılması zaruretiyle sevk edilmiş bulunmaktadır.

Adalet Komisyonunca aynen kabul olunan kanun lâyihası, komisyonumuzca da yerinde görülerek maddelerin görüşülmesine geçilmiş

ve lâyiha Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temenniyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis
Rize
İ. Akçal

Sözeü
Sivas
H. İmre
Ankara
M. Ete

Gazianteb
E. Cenani
İstanbul
S. Oran
Kastamonu
H. Türe
Ordu
R. Aksoy

Reis V.
İstanbul
H. Hüsmen

Bu Rapor Sözcüsü
Gümüşane
K. Yörükoğlu
Erzincan
N. Pekcan

Giresun
A. Tüfekcioğlu
İstanbul
F. Saymer
Kırklareli
Ş. Bakay
Seyhan
S. Barı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 1221 sayılı Kanunun İkinci Maddesinin Değiştirilmesi hakkında kanun lâyhısı

MADDE 1. — Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair olan 1221 sayılı Kanunun ikinci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Madde 2. — Temyiz dairelerinden her biri bir reis ve dört âzadan terekübeder. Her dairede lüzumu kadar ihtiyat âza bulunur. Daire reislerinin fevkında bir birinci reis vardır. Bunlardan başka bir başmüddeiumumi ile refakatinde bir başmuavin ve lüzumu kadar muavin bulunur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükmünü icraya Adalet Vekili memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili	Devlet Vekili
A. Menderes		C. Yardımcı
Adalet Vekili	Millî Savunma Vekili	
O. Ş. Çiçekdağ	K. Yılmaz	
İçişleri Vekili	Dışişleri Vekili	
E. Menderes	F. Köprülü	
Maliye Vekili	Millî Eğitim Vekili	
H. Polatkan	R. S. Burçak	
Bayındırlık Vekili	İko. ve Ticaret Vekili	
K. Zeytinoğlu	F. Çelikbaş	
Sa. ve So. Y. Vekili	G. ve Tekel Vekili	
Dr. E. H. Üstündağ	E. Kalafat	
Tarım Vekili	Ulaştırma Vekili	
N. Ökmen	Y. Üresin	
Çalışma Vekili	İşletmeler Vekili	
H. Erkmen	S. Yırcalı	

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Temyiz Mahkemesi Teşkilâtına dair 1221 sayılı Kanunun İkinci Maddesinin Değiştirilmesi hakkında kanun lâyhısı

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.